

KRIMINALOMSORGSDIREKTORATET
Postboks 694
4302 SANDNES

Deres referanse
201819876

Vår referanse
20/03293-62

Dato
19.10.2022

Oversendelse av endelig kontrollrapport og vedtak om pålegg

Vi viser til stedlige tilsyn med kriminalomsorgen og etterfølgende korrespondanse.

Datatilsynet gjennomførte i perioden november 2021 - april 2022 stedlige tilsyn hos Kriminalomsorgsdirektoratet og tre underliggende enheter (avdeling Ullersmo ved Romerike fengsel, Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt samt Oslo friomsorgskontor). Kontrollen ble gjennomført i medhold av personopplysningsloven 2018 § 20 og personvernforordningen art. 58 nr. 1. Tema for kontrollen var behandlingsansvar og internkontroll. I tilsynet har Datatilsynet særlig fokusert på behandling av personopplysninger ved gjennomføring av straff.

Saksgang

Foreløpig kontrollrapport ble oversendt til Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) i vårt brev av 24. juni 2022. I samme brev ble det varslet om at Datatilsynet ville treffe vedtak om pålegg i medhold av personopplysningsloven § 20:

1. Kriminalomsorgsdirektoratet må sørge for at det etableres klare ansvars- og myndighetsforhold, jf. personopplysningsforskriften § 2-7. Vi viser til rapportens kapittel 6.1.
2. Kriminalomsorgsdirektoratet må foreta en gjennomgang av internkontrollsystemet for informasjonssikkerhet, og oppdatere denne for å sikre at personopplysningsloven blir etterlevd i alle ledd i etaten, jf. personopplysningsloven 2000 § 14 og personopplysningsforskriftens kapittel 3. Vi viser til rapportens kapittel 6.2.

Frist for å komme med merknader til den foreløpige kontrollrapporten og varselet om vedtak ble satt til 22. august 2022.

KDI opplyser i brev av 22. august 2022 at direktoratet og de tre enhetene har gjennomgått den foreløpige rapporten. KDIs vurdering er at rapporten inneholder enkelte mindre feil/misforståelser, men at de ikke ser det hensiktsmessig å innsende merknader på dette. Det

fremstår for KDI at rapporten gir en riktig overordnet beskrivelse av de utfordringer som har blitt identifisert i tilsynsperioden.

KDI opplyser at de fremover vil fullføre arbeidet med oppdatering og utarbeidelse av de formelle føringer til kriminalomsorgen som er nødvendig for å kunne dokumentere klare ansvarsforhold og internkontroll. KDI anmoder samtidig om at det settes en frist på seks måneder for å gjennomføre pålegg som varslet. Det er vist til at det vil kreve noe tid å sikre en felles og helhetlig forståelse av ansvarsforhold og ivaretagelsen av internkontrollen på dette området i hele organisasjonen. KDI mener dette gjøres best ved at de - i tillegg til å utforme formelle føringer - gir disse temaer nødvendig plass på ledersamlinger, fagsamlinger og seminarer i tiden fremover. På denne måten vil opplæring gis, spørsmål avklares og KDI vil kunne sikre en omforent forståelse og praksis.

Regelverk

Kriminalomsorgens behandling av personopplysninger reguleres av ulike regelsett.

Straffegjennomføringsloven kapittel 1A og personopplysningsloven av 2000 regulerer behandling av personopplysninger om innsatte, domfelte mv. relatert til straffegjennomføring og varetekt. Personopplysningsloven av 2000 er ellers opphevet, men videreført for straffegjennomføringsformål i forskrift om overgangsregler til personopplysningsloven av 2018 (FOR-2018-06-15-877) § 1 bokstav a. Forskriften er fastsatt ved kgl. res. 15. juni 2018 med hjemmel i lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger § 33 annet ledd. Justis- og beredskapsdepartementet har samtidig varslet ny lovregulering basert på direktiv (EU) 2016/680¹.

Det følger av straffegjennomføringsloven § 4c at kriminalomsorgen kan behandle personopplysninger som er nødvendig for følgende formål:

- a. planlegge, administrere og gjennomføre reaksjoner og tvangsmidler etter straffegjennomføringsloven § 1,
- b. opprettholde ro og orden og ivareta sikkerheten for ansatte, innsatte, domfelte og samfunnet for øvrig,
- c. sikre innsatte og domfelte tilfredsstillende forhold under gjennomføringen og tilby dem et innhold som skal bidra til å motvirke ny kriminalitet, herunder legge forholdene til rette for tjenester fra andre etater med sikte på å fremme innsattes og domfeltes tilpasning til samfunnet,
- d. sikre barns rett til samvær med foreldrene under sikre og trygge forhold,
- e. varsle fornærmede eller dennes etterlatte, jf. § 7 b,
- f. gjennomføre personundersøkelser, jf. straffeprosessloven kapittel 14.

For behandling av personopplysninger i *Infoflyt*-systemet gjelder særskilte regler fastsatt i straffegjennomføringsloven kapittel 1B i tillegg til personopplysningsloven av 2000, jf. forskrift om overgangsregler til personopplysningsloven av 2018 § 1 bokstav a.

---

¹ Direktiv (EU) 2016/680 27. april 2016 om beskyttelse av fysiske personer ved behandling av personopplysninger for å forebygge, etterforske, avdekke eller straffefølge lovbrudd eller gjennomføring av straffereaksjoner, og om fri utveksling av slike opplysninger og opphevelse av rådets rammebeslutning 2008/977/JIS

For øvrig behandling av personopplysninger, herunder for administrative, forvaltningsmessige og privatrettslige formål, gjelder personopplysningsloven av 2018 og EUs personvernforordning, som er gjennomført i norsk rett gjennom personopplysningsloven § 1.

Datatilsynet mener det er grunn til å anta at et komplekst og fragmentert regelverk har gjort det vanskelig å forstå hvilke regler som gjelder, og at dette har hatt betydning for etatens etterlevelse av personvernreglene.

Datatilsynet mener videre at manglende regulering av behandlingsansvaret har hatt betydning for etterlevelsen. I forarbeidene² til endringene i straffegjennomføringsloven er det lagt til grunn at behandlingsansvaret kan deles mellom to behandlingsansvarlige. Dette ble ansett å være praktisk for sentrale systemer, som for eksempel Kompis. Det ble samtidig uttalt at den konkrete oppgavefordelingen må fastsettes i forskrift eller retningslinjer. Det er imidlertid ikke blitt utarbeidet noen forskrift eller retningslinjer om dette.

Uten tydelige instruksjoner for behandling av personopplysninger i kriminalomsorgen, vil etterlevelsen av regelverket vil kunne variere fra enhet til enhet. Datatilsynet vil understreke at det er et ledelsesansvar å sikre enhetlig forståelse av regelverket i en sammensatt organisasjon.

Endelig kontrollrapport

Datatilsynet oppfatter det slik at KDI ikke har merknader til den foreløpige kontrollrapporten. Rapporten ferdigstilles derfor uten endringer. Endelig kontrollrapport følger vedlagt.

Vedtak om pålegg

Med hjemmel i personopplysningsloven § 20 treffer Datatilsynet vedtak om følgende pålegg:

1. Kriminalomsorgsdirektoratet må sørge for at det etableres klare ansvars- og myndighetsforhold, jf. personopplysningsforskriften § 2-7. Vi viser til kontrollrapportens kapittel 6.1.
2. Kriminalomsorgsdirektoratet må foreta en gjennomgang av internkontrollsystemet for informasjonssikkerhet, og oppdatere denne for å sikre at personopplysningsloven blir etterlevd i alle ledd i etaten, jf. personopplysningsloven 2000 § 14 og personopplysningsforskriftens kapittel 3. Vi viser til kontrollrapportens kapittel 6.2.

Frist for gjennomføring

På bakgrunn av KDIs anmodning finner Datatilsynet å sette en frist på seks måneder for å gjennomføre pålegg som nevnt over. Fristen for å gjennomføre påleggene settes derfor til **19. april 2023**. Innen denne fristen må dere sende oss en skriftlig bekreftelse på at påleggene er gjennomført.

Dersom påleggene ikke er gjennomført innen fristen, vil vi vurdere bruk av tvangsmulkt, jf. personopplysningsloven § 29.

---

² Prop. L (2009-2010) *Endringer i forvaltningslova og straffegjennomføringslova (behandling av personopplysninger i kriminalomsorga, innsyn i benådningssaker o.a.)*.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages. En eventuell klage må sendes til oss **innen tre uker** etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dersom vi opprettholder vårt vedtak vil saken bli oversendt til Personvernemnda for klagebehandling.

Partsinnsyn og offentlighet

Som part i saken har dere rett til innsyn i sakens dokumenter etter bestemmelsene i forvaltningsloven §§ 18 flg. Vi gjør også oppmerksom på at sakens dokumenter i utgangspunktet er offentlige, jf. offentlighetsloven § 3.

Dersom det er spørsmål knyttet til vedtaket kan dere ta kontakt med saksbehandler på telefon 22 39 69 80 eller epost (maren.vaagan@datatilsynet.no).

Med vennlig hilsen

Camilla Nervik
seksjonssjef

Maren Vaagan
juridisk seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Vedlegg: Endelig kontrollrapport